

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 24.07.1997
COM(97) 357 def.

97/ 0191 (SYN)

Voorstel voor een

VERORDENING (EG) VAN DE RAAD

**BETREFFENDE DE ONTWIKKELING EN DE CONSOLIDATIE
VAN DE DEMOCRATIE EN DE RECHTSSTAAT EN
EERBIEDIGING VAN DE MENSENRECHTEN
EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

I/- De communautaire inzet op het gebied van de ontwikkeling en de consolidatie van de democratie en de rechtsstaat en de bevordering van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden is van betrekkelijk recente datum. In de Verdragen tot oprichting van de Gemeenschappen worden de mensenrechten nergens expliciet genoemd, dat gebeurt dertig jaar later wel in de Preamble van de Europese Akte. Met het Verdrag betreffende de Europese Unie vangt een nieuwe etappe aan, immers voor het eerst wordt de noodzaak voor de Europese Unie tot eerbiediging van de mensenrechten niet enkel in de Preamble, maar ook in het dispositief van het Verdrag vastgelegd: dit is één van de meest vernieuwende aspecten van het Verdrag van Maastricht, dat bepaalt dat:

- * eerbiediging van de mensenrechten één van de essentiële onderdelen van het lidmaatschap van de Europese Unie en een grondbeginsel van haar beleid is (artikel F, lid 2: *“De Unie eerbiedigt de grondrechten, zoals die worden gewaarborgd door het op 4 november 1950 te Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en zoals zij uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de Lidstaten voortvloeien, als algemene beginselen van het gemeenschapsrecht”*);
- * “het beleid van de Europese Gemeenschap op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking *‘bijdraagt tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en van de rechtsstaat, alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden’* (artikel 130 U, lid 2).

Tot de maatregelen die deze inzet hebben geconcretiseerd, moet vooral worden gerekend het initiatief dat het Europees Parlement in 1994 nam tot hergroepering in de gemeenschapsbegroting van verschillende specifiek voor de bevordering van de mensenrechten bestemde begrotingslijnen in een afzonderlijk hoofdstuk (B7-70), getiteld “Europees initiatief voor de democratie en de bescherming van de mensenrechten”.

II/- De nieuwe benadering leidde aanvankelijk tot de tenuitvoerlegging van “modelprojecten” met het doel een algemene aanpak, een actiekader, beleidsdoelstellingen en aangepaste instrumenten uit te werken.

In verschillende verslagen wordt hiervan de balans opgemaakt. De verslagen over “het gegeven gevolg aan de resolutie ‘mensenrechten, democratie en ontwikkeling’ van 28 november 1991 van de Raad en de Lidstaten, in het kader van de Raad bijeen”, (1992, 1993 en 1994) beperken zich tot de al dan niet in het kader van Hoofdstuk B7-70 voor de ontwikkelingslanden beschikbare middelen. De verslagen “over de tenuitvoerlegging van de maatregelen ter bevordering van de mensenrechten en democratisering” (1992-1993, 1994, 1995 en 1996 – aan laatstgenoemd wordt nog gewerkt) maken het bestek op van de benutting van de gezamenlijke middelen van Hoofdstuk B7-70. Uit de verslagen blijkt:

- * de forse toeneming van de specifiek voor de bevordering van de mensenrechten bestemde middelen, die tussen 1993 en 1996 werden verdubbeld en stegen van een totaalbedrag van 45,1 miljoen ECU tot meer dan 90 miljoen ECU;
- * de uitbreiding van zowel de thematische als de geografische reikwijdte van de maatregelen;
- * de verdieping van instrumenten, zoals de dialoog over en de bevordering van de mensenrechten;

- * dat het de communautaire actie op dit terrein aan samenhang, doorzichtigheid en zichtbaarheid schort.

De noodzaak van een algehele overdenking van deze materie bracht de Commissie tot de goedkeuring op 22 november 1995 van een mededeling aan de Raad en het Parlement betreffende “de Europese Unie en de externe aspecten van het mensenrechtenbeleid: van Rome tot Maastricht en daarna”¹, waarin, na het opmaken van het bestek van wat in deze eerste jaren bereikt is, prioriteiten voor de toekomst worden aangegeven waarbij nieuwe sectoren en strategieën worden voorgesteld om de samenhang en de efficiëntie van de aanpak te verhogen.

Een essentieel element van deze strategieën is de optimale benutting van de financiële middelen, waarbij er met name bij het nastreven van de doelstellingen sprake moet zijn van soepelheid, complementariteit en doorzichtigheid van het beheer.

III/- In dit kader is de beraadslaging over de noodzaak van juridische grondslagen voor de lijnen “mensenrechten” gesitueerd, die reeds in juli 1994 aanleiding gaf tot een specifieke mededeling aan de begrotingsautoriteit², via welke de Commissie zich verplichtte tot het voorstellen van een juridische grondslag voor een aantal begrotingslijnen.

Het Europees Parlement scherpte deze eis aan door in Deel B een inleidend commentaar in te lassen waarin sprake is van de verplichting dat iedere communautaire actie van enig belang wordt voorzien van een passende juridische grondslag.

De Raad heeft over de kwestie juridische grondslagen een tekst goedgekeurd die overeenstemming tussen de drie instellingen beoogt. In die tekst is sprake van het algemene beginsel volgens hetwelk “*voor de uitvoering van begrotingskredieten voor elke communautaire actie de voorafgaande vaststelling van een juridische grondslag nodig is*”.

Verscheidene Lidstaten hebben zich eveneens voor de vaststelling van een juridische grondslag uitgesproken, met name voor wat betreft de begrotingslijnen “mensenrechten” van Hoofdstuk B7-70.

IV/- De vaststelling van een juridische grondslag voor de begrotingslijnen “mensenrechten” zou een behoorlijk beheer, de administratieve doorzichtigheid en de coördinatie van de initiatieven in de hand kunnen werken.

Deze juridische grondslag heeft de vaststelling ten doel van zowel de reikwijdte van de communautaire actie ter bevordering van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat als de algemene beginselen van de uitvoeringsprocedures van die actie, de wijzen van coördinatie van de initiatieven en de voorwaarden voor samenwerking tussen de Gemeenschap, internationale en regionale organisaties en niet-gouvernementele organisaties. Er dient bijzonder belang te worden gehecht aan de doorzichtigheid en snelheid van de procedures alsmede aan de duidelijkheid van de criteria voor

¹ COM(95) 567 def.

² SEC(94) 1106 def.

samenwerking op dit gebied met internationale, regionale en niet-gouvernementele organisaties en eventueel overheidsinstanties.

Het voorstel voor verordening is verankerd in de standpunten van de Raad en het Europees Parlement en in de werkzaamheden van de Commissie, met name in haar mededeling van november 1995³, waarin de balans wordt opgemaakt van de verworvenheden op dit gebied en een beleidskoers voor de toekomst wordt uitgezet. Het ontwerp houdt rekening met de wensen van de communautaire instellingen en de Lidstaten, met name op het punt van samenhang van de gehele actie.

Een essentieel aspect is de mogelijkheid onmiddellijk financiële middelen ter beschikking te kunnen stellen waarmee het hoofd kan worden geboden aan noodsituaties. Het gaat erom om, met eerbiediging van de beginselen van doorzichtigheid op begrotingsgebied, een passende methode te vinden via welke snel de nodige kredieten kunnen worden vrijgemaakt voor activiteiten, zoals het afvaardigen van waarnemers in verband met verschillende situaties ("politieke" processen, ernstige schendingen van de mensenrechten, conflictpreventie, enz.). Dit soort actie is essentieel voor het geloofwaardig maken van het communautaire optreden.

In de eerste plaats worden in **Hoofdstuk I** van de voorstel voor verordening de doelstellingen van en algemene criteria voor steunverlening door de Gemeenschap aan de in de verordening genoemde acties vastgesteld.

In de tweede plaats worden in **Hoofdstuk II**, met eerbiediging van de regels inzake de uitvoering van de begroting, de procedures vastgesteld voor de tenuitvoerlegging van de communautaire steun aan deze acties, waarbij met name in de mogelijkheid van urgente steunmaatregelen onder bepaalde voorwaarden wordt voorzien. In hetzelfde hoofdstuk komen aan de orde de betrekkingen met de partners en de samenwerking met de regionale en internationale organisaties met een intergouvernementeel karakter die actief zijn op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen.

In **Hoofdstuk III** van de voorstel voor verordening worden de bij de tenuitvoerlegging van de door de Gemeenschap gefinancierde projecten en programma's ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen te volgen besluitvormingsprocedures vastgesteld. Voorgesteld wordt om de Commissie te belasten met de besluitvorming over de in de verordening voorziene acties en het beheer van hun tenuitvoerlegging. Voor bepaalde besluiten zal zij evenwel worden bijgestaan door een adviescomité. Dit hoofdstuk omvat eveneens bepalingen betreffende de regelmatige evaluatie van de activiteiten ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen en betreffende de indiening door de Commissie bij de Raad en het Parlement van een jaarverslag over alle gefinancierde acties.

Het is de bedoeling dat deze voorstel voor verordening de samenhang van de communautaire actie op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen zal helpen verzekeren en zal zorgen voor duidelijkheid en doorzichtigheid van deze actie, waarbij zij ruimte moet laten voor de nodige soepelheid, zodat bijtijds op noodsituaties kan worden gereageerd. Het voorstel voor verordening zal

³ COM(95) 567 def.

de voorwaarden moeten scheppen voor een doelmatige en zichtbare actie, die beter is afgestemd op de behoeften van de partners en beter is gecoördineerd met de initiatieven van de lidstaten.

VOORSTEL VOOR VERORDENING N° VAN DE RAAD
VAN
BETREFFENDE DE ONTWIKKELING EN DE CONSOLIDATIE VAN DE
DEMOCRATIE EN DE RECHTSSTAAT EN EERBIEDIGING VAN DE
MENSENRECHTEN EN DE FUNDAMENTELE VRIJHEDEN

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, inzonderheid op artikel 130 W,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Besluitend overeenkomstig de procedure van artikel 189 C van het Verdrag,

Overwegende dat de Europese Unie, zoals in artikel F, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bepaald, de grondrechten eerbiedigt, zoals die worden gewaarborgd door het op 4 november 1950 te Rome ondertekende Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden en zoals zij uit de gemeenschappelijke constitutionele tradities van de Lidstaten voortvloeien, als algemene beginselen van het gemeenschapsrecht;

Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking, zoals in artikel 130 U, lid 2, van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap bepaald, bijdraagt tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en van de rechtsstaat alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden;

Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen past in het kader van de eerbiediging van de beginselen van algemene geldigheid en ondeelbaarheid van de mensenrechten die de sluitsteen van het internationaal systeem voor bescherming van de mensenrechten vormen;

Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen is geïnspireerd op de algemene beginselen, zoals deze voortvloeien uit de Universele Verklaring van de rechten van de mens;

Overwegende dat de eerbiediging van het internationale humanitaire recht als een onderdeel van de rechten van de mens in de zin van deze verordening moet worden gezien; tevens wijzende op de Verdragen van Genève van 1949 en hun aanvullend protocol van 1977, het Verdrag van Genève van 1951 betreffende de status van vluchtelingen en het Verdrag van 1948 inzake de voorkoming en de bestraffing van genocide alsmede op andere normen van het op overeenkomsten of gewoonten berustende volkenrecht;

Overwegende dat de op 28 november 1991 door de Raad en de Lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, aangenomen resolutie inzake mensenrechten, democratie en

ontwikkeling richtsnoeren, procedures en concrete voorstellen voor acties vaststelt met het oog op bevordering, parallel met de economische en sociale rechten, van de burgerlijke en politieke vrijheden via een representatief politiek stelsel dat is gebaseerd op eerbiediging van de mensenrechten;

Overwegende dat de actie van de Europese Gemeenschap op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen is gebaseerd op een positieve en constructieve aanpak die de mensenrechten en de democratische beginselen als onderwerp van gemeenschappelijk belang voor de Gemeenschap en haar partners beschouwt en als dialoogpunt dat kan zorgen voor initiatieven die de daadwerkelijke eerbiediging van deze rechten en beginselen bevorderen;

Overwegende dat deze positieve aanpak tot uiting zou moeten komen in de verwezenlijking van acties ter ondersteuning van de democratiseringsprocessen, versterking van de rechtsstaat en ontwikkeling van een pluralistische en democratische burgermaatschappij en in de tenuitvoerlegging van vertrouwenwekkende maatregelen die met name beogen conflicten te voorkomen, de vredesinspanningen te ondersteunen en straffeloosheid te bestrijden,

Overwegende dat het derhalve van groot belang is dat de ingezette financiële instrumenten om de positieve acties op deze terreinen in elk land te steunen op samenhangende wijze met de geografische en met andere ontwikkelingsinstrumenten geïntegreerde programma's worden gebruikt ten einde het effect en de doelmatigheid van deze acties te verhogen,

Overwegende dat deze acties zich bij voorkeur zouden moeten richten op doelgroepen, zoals kinderen, vrouwen, migranten, minderheden, ontheemden, inheemse volkeren, gevangenen en slachtoffers van martelingen;

Overwegende dat communautaire steunverlening aan het democratiseringsproces en eerbiediging van de beginselen van de rechtsstaat in het kader van een politiek stelsel dat de fundamentele vrijheden van het individu eerbiedigt, bijdraagt aan de verwezenlijking van de doelstellingen die men zich stelt in het kader van de verschillende door de Europese Gemeenschap met haar partners gesloten overeenkomsten, die eerbiediging van de mensenrechten en de democratische beginselen tot een essentieel onderdeel van de betrekkingen tussen partijen maken;

Overwegende dat Staten, die in de eerste plaats verantwoordelijk zijn voor de democratische opbouw en de bescherming van de mensenrechten, de voornaamste partners van de communautaire actie zijn;

Overwegende dat de communautaire actie ter bevordering van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat dient te worden geprofileerd;

Overwegende dat het met het oog daarop van groot belang is de kwaliteit, het effect, de zichtbaarheid en de continuïteit van de maatregelen te verbeteren, met name door in de mogelijkheid te voorzien van het opzetten van meerjarenprogramma's ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen die in overleg met de autoriteiten van het betrokken land worden uitgewerkt in een geest van partnerschap en met inachtneming van de culturele gevoeligheden en de bijzondere behoeften van het land;

Overwegende dat het voor een doelmatige, samenhangende en zichtbare actie noodzakelijk is dat er rekening wordt gehouden met de typische kenmerken van een actie ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen, die met name vragen om soepele, doorzichtige en snelle procedures voor het nemen van besluiten betreffende de financiering van de op dit gebied uit te voeren acties en projecten;

Overwegende dat het van groot belang is te zorgen voor een snel reactievermogen op noodsituaties of situaties die van bijzonder belang zijn met het oog op versterking van de geloofwaardigheid en de doelmatigheid van de communautaire inzet op het gebied van de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen in landen waar dergelijke situaties zich kunnen voordoen;

Overwegende dat er met name wat betreft de procedures voor de toekenning van subsidies en de evaluatie van de projecten rekening moet worden gehouden, onder naleving van het Financieel Reglement en het beginsel van budgettaire doorzichtigheid, met het bijzondere karakter van de ontvangers van de communautaire steun, met name het niet-winstgevend karakter van hun activiteiten, de door hun leden – die vaak vrijwilligers zijn – gelopen risico's in een veelal vijandige omgeving en met hun beperkte speelruimte in termen van eigen middelen;

Overwegende dat moet worden verzekerd dat de besluiten betreffende de toekenning van financiële steun aan projecten ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen op onpartijdige wijze worden genomen met eerbiediging van het beginsel van non-discriminatie op grond van raciale, godsdienstige, culturele, sociale of nationale verschillen jegens de organisaties die voor de communautaire steun in aanmerking komen en de personen of groepen personen waarvoor de gesteunde projecten bedoeld zijn en dat zij niet mogen worden ingegeven door politieke overwegingen;

Overwegende dat de regels voor de uitvoering en het beheer van de door de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen gefinancierde steun van de Gemeenschap aan de bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen moeten worden vastgesteld;

HEEFT DE VOLGENDE VERORDNING VASTGESTELD :

HOOFDSTUK EEN

Doelstellingen van en algemene richtsnoeren voor de actie ter bevordering van eerbiediging van de mensenrechten en de democratische beginselen

Artikel 1

De Europese Gemeenschap levert een bijdrage aan de verwezenlijking van acties die de ontwikkeling en de consolidatie van de democratie en de rechtsstaat beogen, mede omvattende behoorlijk bestuur, alsmede aan de eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden overeenkomstig de in deze verordening vastgestelde algemene criteria.

Artikel 2

De Europese Gemeenschap steunt acties die met name ten doel hebben:

- a) bevordering van de economische, sociale en culturele rechten, inclusief vakbondsrechten, en de burgerlijke en politieke rechten, zoals deze in de Universele Verklaring van de rechten van de mens worden afgekondigd;
- b) ondersteuning van democratische hervormingsprocessen, zoals het houden van regelmatige vrije verkiezingen, de opleiding van waarnemers op het gebied van de mensenrechten en het verloop van verkiezingen;
- c) bevordering en versterking van de rechtsstaat, met name via acties ter ondersteuning en versterking van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht (rechtspleging, behandeling van delinquenten, het voorkomen van misdrijven) en ter ondersteuning van de werkzaamheden van de parlementen en andere op democratische wijze verkozen instellingen, alsmede ondersteuning van institutionele en wettelijke hervormingen;
- d) ondersteuning van lokale, nationale, regionale en internationale instellingen die zich bezighouden met de bescherming of bevordering van de mensenrechten, met name ondersteuning van “ombudsmannen”, “procureurs van de mensenrechten” en internationale Straftribunalen en van initiatieven die de totstandbrenging van een permanente internationale strafrechtbank beogen;
- e) de bevordering van een pluralistische burgermaatschappij via versterking van de instellingen die voor het pluralistisch karakter van de maatschappij moeten zorgen, inclusief niet-gouvernementele organisaties (NGO's); het de burgermaatschappij bewust maken en doordringen van de democratische beginselen;
- f) bevordering van de onafhankelijkheid, het pluralisme en de verantwoordelijkheid van de media en ondersteuning van de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid;
- g) steun aan het onderwijs en vorming aangaande en bewustmaking van de mensenrechten;
- h) bevordering van gelijke kansen en niet-discriminerende praktijken;
- i) bevordering van de doorzichtigheid van het overheidsapparaat en behoorlijk bestuur, en steun aan bestrijding van corruptie;
- j) ondersteuning van vertrouwenwekkende maatregelen om de vrede onder de bevolking te herstellen en van initiatieven ter voorkoming van conflicten; bevordering van de eerbiediging van het internationale humanitaire recht door alle partijen bij een conflict;
- k) ondersteuning van nationale inspanningen met het oog op een betere afbakening van civiele en militaire verantwoordelijkheden; vorming en bewustmaking op het gebied van de eerbiediging van de mensenrechten van het personeel van de strijdkrachten en veiligheidstroepen en de politie en het personeel van gerechtelijke en strafinrichtingen; ondersteuning van maatregelen ter reïntegratie van afgezwaaide militairen in de burgermaatschappij;
- l) de bescherming en bevordering van de rechten van doelgroepen, met name kinderen, vrouwen, migranten, ontheemden, gevangenen en slachtoffers van martelingen, geweld of gewapende conflicten; de ondersteuning van initiatieven tot bestrijding van verschillende vormen van exploitatie van of handel in mensen, met name vrouwen en kinderen;
- m) de bescherming van mensen behorende tot etnische, godsdienstige of taalminderheden, met name de bescherming van hun rechten en hun culturele identiteit;

- n) de bescherming van autochtone bevolkingsgroepen, hun rechten en hun culturen.

Artikel 3

De communautaire steun kan eveneens de financiering omvatten van:

- acties ter bewustmaking en voorlichting van de publieke opinie en van deskundigenbijeenkomsten, seminaria, conferenties en congressen die beogen de kennis omtrent de problematiek van de mensenrechten en de communautaire actie op mensenrechtengebied te verhogen;
- de technische bijstandsactiviteiten die nodig zijn voor de verwezenlijking van projecten die communautaire steun genieten, zoals bijvoorbeeld de uitwisseling van technische kennis en ervaringen tussen Europese organisaties en organisaties in derde landen;
- uitvoerbaarheidsstudies en follow-up-, controle- en evaluatieactiviteiten aangaande communautaire acties;
- de kosten voortvloeiende uit de beoordeling van aanbiedingen en de uitwerking van projecten;
- algemene studies over de communautaire actie op de in deze verordening vermelde terreinen;
- de aankoop en/of levering van elk product of materiaal dat strikt noodzakelijk is voor de tenuitvoerlegging van de acties alsmede uitgaven voor buitenlands of plaatselijk personeel dat werd aangeworven om deze acties te helpen uitvoeren;
- alle verdere uitgaven in verband met de uitvoering van de acties, inclusief die verband houden met de zichtbaarheid van de toegekende steun.

HOOFDSTUK II

Regels voor de steunverlening ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen

Artikel 4

1. De partners die financiële steun uit hoofde van deze verordening kunnen krijgen, zijn regionale en internationale organisaties, niet-gouvernementele organisaties, nationale, regionale en plaatselijke overheden en nationale, regionale en plaatselijke overheidsinstellingen en organisaties die hun zetel in de Gemeenschap hebben alsmede overheids- of particuliere instituten en ondernemers.
2. De door de Gemeenschap uit hoofde van deze verordening gefinancierde acties worden op verzoek van de in het voorgaande lid vermelde partners of op eigen initiatief door de Europese Commissie uitgevoerd.

Artikel 5

De steun van de Europese Gemeenschap staat open voor de in artikel 4, lid 1, van deze verordening bedoelde partners die hun hoofdzetel in een Lid-Staat van de Gemeenschap

of in de voor steun van de Gemeenschap in aanmerking komende derde landen hebben; bedoelde zetel moet het daadwerkelijk centrum zijn waar alle besluiten met betrekking tot de uit hoofde van deze verordening gefinancierde acties worden genomen. Bij uitzondering kan deze zetel zich in een ander derde land bevinden.

Artikel 6

Ongeacht de institutionele en politieke context waarin de in artikel 4, lid 1, van deze verordening vermelde partners hun activiteiten verrichten, wordt om vast te stellen of een partner in aanmerking komt voor communautaire financiering, met name met de volgende elementen rekening gehouden:

- a) zijn ervaring met bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen;
- b) zijn vermogen op het gebied van administratief en financieel beheer;
- c) zijn technische en logistieke capaciteit voor de beoogde actie;
- d) eventueel, de resultaten van eerder uitgevoerde acties en met name van acties die communautaire financiering genoten;
- e) zijn vermogen tot samenwerking met andere medespelers van de burgermaatschappij in de betrokken derde landen;
- f) zijn inzet tot het zonder discriminatie verdedigen, eerbiedigen en bevorderen van de mensenrechten en de democratische beginselen.

Artikel 7

- 1. De steun wordt enkel aan de in artikel 4, lid 1, vermelde partners verleend, indien deze toezeggen de hun door de Commissie opgelegde toewijzings- en uitvoeringsvoorwaarden, waartoe zij zich contractueel hebben verplicht, na te zullen komen.
- 2. Elke voor communautaire steun in aanmerking komende actie wordt uitgevoerd overeenkomstig de in het financieringsbesluit van de Commissie vastgestelde doelstellingen.
- 3. De communautaire financiering krachtens deze verordening vindt plaats in de vorm van niet-terugvorderbare steun.
- 4. Voor zover acties leiden tot financieringsovereenkomsten tussen de Gemeenschap en de ontvangende landen van krachtens deze verordening gefinancierde acties wordt daarin bepaald dat de betaling van belastingen, rechten en heffingen niet door de Gemeenschap wordt gefinancierd.

Artikel 8

- 1. De deelneming aan aanbestedingen en opdrachten staat onder gelijke voorwaarden open voor alle natuurlijke en rechtspersonen uit de lidstaten en het gastland. Zij kan

in naar behoren gemotiveerde uitzonderingsgevallen worden uitgebreid tot andere landen.

2. De leveringen zijn van oorsprong uit de lidstaten of het gastland. Zij kunnen in naar behoren gemotiveerde uitzonderingsgevallen van oorsprong zijn uit andere landen.

Artikel 9

1. Ter verwezenlijking van de doelstellingen van samenhang en complementariteit en met het oog op het waarborgen van optimale doelmatigheid van de gezamenlijke acties kan de Gemeenschap alle noodzakelijk coördinatiemaatregelen treffen, met name:
 - a) de totstandbrenging van een stelsel van uitwisseling en systematische analyse van informatie over de gefinancierde acties en de acties financiering waarvan door de Gemeenschap en de lidstaten wordt overwogen;
 - b) coördinatie op de plaats van uitvoering van de acties via regelmatige bijeenkomsten in het ontvangende land, waarin informatie wordt uitgewisseld tussen de vertegenwoordigers van de Commissie en de vertegenwoordigers van de lidstaten.
2. De Commissie kan elk initiatief nemen dat beoogt de in artikel 1 van deze verordening voorziene acties te coördineren en samenhangend te maken met die van internationale en regionale organisaties.

HOOFDSTUK III

Procedures ter uitvoering van de acties ter bevordering van de mensenrechten en de democratische beginselen

Artikel 10

De Commissie is belast met het onderzoek van, de besluitvorming aangaande en het beheer, de follow-up en de evaluatie van de in deze verordening vermelde acties overeenkomstig de begrotings- en andere geldende procedures, met name die vervat in het Financieel Reglement dat van toepassing is op de algemene begroting van de Europese Gemeenschappen. Zij stelt de voorwaarden voor de toewijzing, terbeschikkingstelling en uitvoering van de in deze verordening voorziene steunmaatregelen vast.

Artikel 11

1. Er vindt vaststelling plaats overeenkomstig de in artikel 12 voorziene procedure:
 - van de besluiten met betrekking tot de acties waarvan de financiering krachtens deze verordening de 2.000.000 ECU per actie overschrijdt alsmede van iedere wijziging op

deze acties die een overschrijding van meer dan 20% van het oorspronkelijk voor de betrokken actie uitgetrokken bedrag meebrengt;

- van de actieprogramma's die bestemd zijn om in een bepaald land of een bepaalde regio of ten aanzien van een bepaald thema met geconstateerde duurzame behoeften, met name op grond van hun omvang en hun complexiteit, te zorgen voor een samenhangend actiekader.

2. De Commissie stelt het in artikel 12 voorziene comité op de hoogte van de financieringsbesluiten die zij ten aanzien van de projecten en programma's met een waarde onder de 2 miljoen ecu voornemens is te nemen. Dit op de hoogte stellen geschiedt op zijn laatst een week vóór het nemen van de besluiten.

Artikel 12

1. De Commissie wordt bijgestaan door een adviescomité, hierna "het comité" te noemen, dat is samengesteld uit vertegenwoordigers van de lidstaten en wordt voorgezeten door de vertegenwoordiger van de Commissie.
2. De vertegenwoordiger van de Commissie legt aan het comité een voorstel voor dat een ontwerp voor te treffen maatregelen omvat. Het comité geeft zijn advies over dit ontwerp binnen een termijn die door de voorzitter aan de hand van de urgentie van de kwestie, eventueel via stemming, kan worden vastgesteld.

Het advies wordt opgenomen in de notulen; voorts heeft elke lidstaat het recht om te vragen om opneming in de notulen van zijn standpunt. De Commissie houdt zoveel mogelijk rekening met het door het comité uitgebrachte advies. Zij stelt het comité op de hoogte van de wijze waarop zij met het advies rekening heeft gehouden.

Artikel 13

1. De Commissie besluit tot het treffen van noodmaatregelen om op doelmatige wijze te voorzien in onmiddellijke en onvoorziene behoeften die zijn gerezen in verband met:
 - een onverwachte onderbreking van het democratiseringsproces of het zich voordoen van een crisissituatie of een situatie waarin buitengewoon gevaar dreigt voor de gehele bevolking of een deel van de bevolking van een land, welke een ernstige bedreiging voor het behoud van de rechten en fundamentele vrijheden van de burgers betekent;
 - concrete situaties die uit het oogpunt van eerbiediging van de democratische regels, de beginselen van de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden gevoelig liggen.
2. Voor wat de aan deze voorwaarden beantwoordende acties betreft :
 - neemt de Commissie haar besluit;
 - stelt zij de lidstaten hiervan onverwijld schriftelijk op de hoogte.

Artikel 14

Er zal éénmaal per jaar in het in artikel 12 voorziene comité op basis van een voorstel van de vertegenwoordiger van de Commissie van gedachten worden gewisseld over de algemene richtsnoeren voor de in het komende jaar krachtens deze verordening te voeren acties, alsmede over ieder algemeen of specifiek vraagstuk met betrekking tot de communautaire steun op dit terrein.

Artikel 15

De Commissie evalueert de door de Gemeenschap krachtens deze verordening gefinancierde acties regelmatig om vast te stellen of hun doelstellingen zijn bereikt en richtsnoeren te kunnen opstellen ten einde de doeltreffendheid van toekomstige acties te verbeteren. De Commissie geeft het comité een samenvatting van de verrichte evaluaties, die eventueel door het comité kunnen worden bestudeerd. De evaluatieverslagen staan, desgewenst, ter beschikking van de Lidstaten.

Artikel 16

In elk krachtens deze verordening gesloten financieringscontract of -overeenkomst wordt met name bepaald dat de Commissie en de Rekenkamer ter plaatse en in de zetel van de in artikel 4, lid 1, van deze verordening bedoelde partners controles kunnen uitoefenen op de door de Commissie in het kader van de geldende bepalingen, met name die van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van Europese Gemeenschappen, vastgestelde gebruikelijke wijzen.

Artikel 17

1. De Commissie legt na afloop van elk begrotingsjaar een jaarverslag aan het Europees Parlement en de Raad voor, waarin een samenvatting wordt gegeven van de in de loop van het begrotingsjaar gefinancierde acties.

De samenvatting omvat met name informatie over de medespelers waarmee de in artikel 1 van deze verordening bedoelde acties werden uitgevoerd.

Het verslag omvat eveneens een samenvatting van de verrichte externe evaluaties en doet eventueel voorstellen voor specifieke acties.

2. De Commissie stelt de lidstaten uiterlijk binnen een maand na haar besluit op de hoogte van de goedgekeurde acties en projecten onder vermelding van de uitgetrokken bedragen voor en de aard van de acties en projecten, het begunstigde land en de partners.

Artikel 18

De Commissie zal drie jaar na de vankrachtwording van deze verordening aan het Europees Parlement en de Raad een algemene evaluatie van de door de Gemeenschap in het kader van deze verordening gefinancierde acties voorleggen, vergezeld gaande van

voorstellen voor de toekomst van deze verordening en, eventueel, voorstellen voor op de verordening aan te brengen wijzigingen.

Artikel 19

Deze verordening treedt in werking op de derde dag volgende op haar bekendmaking in het Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en rechtstreeks toepasselijk in alle lidstaten.

Gedaan te Brussel, op

*Voor de Raad,
De Voorzitter*

FINANCIEEL MEMORANDUM

1. Titel van de actie

De ontwikkeling en de consolidatie van de democratie en de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

2. Betrokken begrotingslijnen

Voor het begrotingsjaar 1997 gaat het om de volgende begrotingslijnen :

Lijn	Titel	Budget	
		Vastleggingen	Betalingen
B7-70	Europees initiatief voor de democratie en de bescherming van de mensenrechten		
B7-7000	Steun voor de democratie in de landen van Midden- en Oost-Europa en de Balkanlanden	10.000.000	8.000.000
B7-7001	Maatregelen van de Gemeenschap voor steun aan de democratie en ter ondersteuning van het vredesproces in de uit het voormalige Joegoslavië voortgekomen republieken	5.000.000	5.000.000
B7-701	Steunverlening aan de democratie in de nieuwe onafhankelijke staten en Mongolië	10.000.000	8.000.000
B7-702	Mensenrechten en democratie in de ontwikkelingslanden	17.000.000	12.700.000
B7-703	Democratiseringsproces in Latijns-Amerika	12.625.000	10.625.000
B7-704	Andere maatregelen ter bescherming van de mensenrechten	7.000.000	6.800.000
B7-705	Meda-programma voor de democratie	8.000.000	5.000.000
B7-707	Steun voor revalidatiecentra voor slachtoffers van martelingen en voor organisaties die concrete hulp verlenen aan slachtoffers van schendingen van de mensenrechten	6.000.000	5.800.000
B7-708	Steun aan de werkzaamheden van de internationale straftribunalen en voor het opzetten van een Permanent Internationaal Straftribunaal	3.000.000	3.000.000
B7-709	Steun aan en toezicht op verkiezingsprocessen	pm	pm
	TOTAAL	78.625.000	64.925.000

A-3041 Steun aan internationale niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor de instelling van een internationale strafrechtbank (300.000 ecu)

Deze verschillende begrotingsposten streven de volgende doelstellingen na :

B7-7000

Dit programma dient ter ondersteuning van de ontwikkeling van de democratie, de rechtsstaat en de burgermaatschappij in de landen van Midden- en Oost-Europa.

Deze post dient ter dekking van de financiële ondersteuning van verenigingen - met name vrouwenverenigingen - die zich met maximale participatie van regionale niet-gouvernementele organisaties actief inzetten voor het herstel van de democratie in het leven van de burgers van de landen van Midden- en Oost-Europa.

B7-7001

Dit programma dient ter dekking van de financiering van maatregelen om het vredesproces te ondersteunen, de spanning te verminderen en de democratie te ontwikkelen, onder meer door de bevordering van vrije en onafhankelijke berichtgeving in de republieken die zijn voortgekomen uit het voormalig Joegoslavië (Slovenië, Kroatië, Montenegro, de voormalig Joegoslavische Republiek Macedonië en Bosnië-Herzegovina).

B7-701

Deze post dient ter dekking van de tenuitvoerlegging van een programma tot steunverlening aan de democratie en de rechtsstaat, tot bevordering van de eerbiediging van de mensenrechten op internationaal niveau en met name de rechten op het gebied van de bescherming van minderheden en inheemse volkeren en de ontwikkeling van een rechtvaardige maatschappij in de onafhankelijke staten van de voormalige Sovjet-Unie en in Mongolië, in het kader van de resolutie van het Europees Parlement van 15 juli 1993.

B7-702

Deze post dient ter dekking van de financiering van maatregelen ten gunste van de mensenrechten en de democratie, met name die welke verband houden met het uitoefenen van de openbare macht, het versterken van de burgermaatschappij en conflictpreventie, en zulks in nauwe afstemming op het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Europese Unie ten aanzien van de ontwikkelingslanden.

B7-703

Deze post dient ter dekking van de financiering van speciale maatregelen ten einde bij te dragen tot het democratiseringsproces in Latijns-Amerika, met inbegrip van Haïti en Cuba, met name de hulp bij de herintegratie in de burgermaatschappij van de strijders in burgeroorlogen in Midden-Amerika.

B7-704

Deze post dient ter dekking van de financiering van de activiteiten van organisaties die humanitaire doelstellingen nastreven en zich bezighouden met de bescherming van de mensenrechten. Deze hulp wordt in de vorm van subsidies toegewezen voor projecten in derde landen en de Europese Unie ten einde :

- de internationale en communautaire initiatieven te bevorderen die zijn gericht op afschaffing van de doodstraf in alle landen vóór het jaar 2000,
- de personen op te leiden die kennis van de mensenrechten aan anderen moeten overdragen (rechters, advocaten, overheidsfunctionarissen, verantwoordelijken voor de opleiding van politie en veiligheidstroepen, onderwijzend personeel enz.),
- de eerbiediging van de rechten van het kind te verbeteren,
- de rechten van de vrouw te bevorderen en te beschermen,
- het respect voor etnische minderheden, zoals de Roma, te versterken,
- de eerbiediging van de rechten van de inheemse volkeren over de gehele wereld te versterken,
- de vorming bij organisaties die zich toeleggen op de bescherming van de rechten van de mens aan te moedigen,
- organisaties die zich speciaal met vluchtelingen bezighouden te bevorderen,
- te ijveren voor de bescherming van de rechten van de mens in landen waarin binnenkort een bestuurswisseling zal plaatsvinden.

B7-705

Dit programma heeft tot doel de ontwikkeling van de democratie, de rechtsstaat en de burgermaatschappij te ondersteunen in de landen waar het MEDA-Programma wordt uitgevoerd.

B7-707

Dit krediet is bestemd voor het verlenen van steun aan revalidatiecentra voor slachtoffers van martelingen en aan organisaties die concrete hulp verlenen aan slachtoffers van schendingen van de mensenrechten.

B7-708

Dit krediet beoogt bij te dragen aan een betere werking van het internationale ad hoc-straftribunaal voor het voormalig Joegoslavië en het internationale ad hoc-straftribunaal voor Rwanda. Het dient ter financiering van de operationele uitgaven voor het vinden van bewijsmateriaal (missies, onderzoeken, reiskosten getuigen, opgravingen van lijken, enz.) en ter financiering van de voorbereidende werkzaamheden voor de totstandbrenging van een permanent internationaal straftribunaal.

A-3041

Dit krediet dient voor het verlenen van specifieke steun aan niet-gouvernementele organisaties die zich inzetten voor de totstandbrenging van een permanente internationale strafrechtbank.

3. Juridische grondslag

Het voorstel voor een verordening van de Raad is gebaseerd op artikel 130 W van het Verdrag.

Het voorstel voor een verordening van de Raad is gebaseerd op artikel 130 W van het Verdrag.

4. Omschrijving van de actie

4.1 Algemeen doel van de actie

Het algemene doel van de actie is het leveren van een bijdrage aan de verwezenlijking van acties ter ontwikkeling en consolidatie van de democratie en de rechtsstaat, mede omvattende behoorlijk bestuur, en aan eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden.

4.2 Door de actie bestreken periode en voorziene regels voor haar verlenging

De actie heeft een onbepaalde duur.

5. Indeling van de uitgaven

5.1 NVU

5.2 Gesplitste kredieten

5.3 Soort ontvangsten : n.v.t.

6. AARD VAN DE UITGAVEN EN ONTVANGSTEN

- subsidie tot 100%
- subsidie voor gezamenlijke financiering met andere bronnen uit de openbare of particuliere sector

7. FINANCIËLE GEVOLGEN

7.1 Berekeningswijze van de kosten van de actie voor het begrotingsjaar 1998 (verband tussen de afzonderlijke en de totale kosten)

Het totaalbedrag van hoofdstuk B7-70 voor 1998 werd berekend op basis van de voor elke onderstaande begrotingslijn geldende bedragen :

B7-70 Europees initiatief voor de democratie en de bescherming van de mensenrechten

<i>Lijn</i>	<i>Titel</i>	<i>VOB 98 in miljoenen ecu</i>
	Ondersteuning van de democratie in de landen van Midden- en Oost-Europa en in de Balkanlanden, inclusief de uit het voormalige Joegoslavië voortgekomen republieken	15
B7-701	Steunverlening aan de democratie in de nieuwe onafhankelijke staten en Mongolië	10
B7-702	Mensenrechten en democratie in de ontwikkelingslanden	17
B7-703	Democratiseringsproces in Latijns-Amerika	12.625
B7-7040	Andere maatregelen ter verdediging en bescherming van de	16

	mensenrechten en de democratie	
B7-705	Meda-programma voor de democratie	8
B7-709	Steun aan en toezicht op verkiezingsprocessen	p.m
TOTAAL		78.625

7.2 Opsplitsing naar de onderdelen van de actie

Zie voorgaand punt.

7.3 Operationele uitgaven voor studies, bijeenkomsten van deskundigen enz., begrepen in deel B

7.4 Het voor de meerjarenacties aan te houden tijdschema n.v.t.

8. BEPALINGEN OM BEDROG TEGEN TE GAAN (EN RESULTATEN VAN HUN TENUITVOERLEGGING)

Alle begunstigden van een in het kader van hoofdstuk B7-70 toegekende financiële steun moeten een medefinancieringsovereenkomst met de Commissie ondertekenen. Hoewel elk Directoraat-generaal zijn eigen modelovereenkomst heeft, zijn in al deze verschillende modellen clausules met bepalingen om bedrog tegen te gaan, vervat. Als voorbeeld volgen hieronder de clausules om bedrog tegen te gaan die zijn vervat in de ontwerp-overeenkomst voor de door DGIA/A2 beheerde lijnen :

“Artikel 11. Controle :

1. De organisatie stemt ermee in om naar behoren gemachtigde personeelsleden van de Commissie en de Rekenkamer van de Europese Gemeenschappen toe te staan om alle controles of onderzoeken in te stellen die zij noodzakelijk achten om de financiële werking van het project en zijn boekhoudkundige situatie te onderzoeken. Met name verleent de organisatie onbeperkte toegang tot de projectlocatie, zijn lokalen, het grootboek en de bewijsstukken. Alle documenten met betrekking tot de uitvoering van deze overeenkomst dienen ter beschikking te worden gehouden.
2. Voorts stemt de organisatie ermee in om naar behoren gemachtigde personeelsleden van de Commissie toe te staan bezoeken ter plaatse af te leggen om de tenuitvoerlegging van het project overeenkomstig de in de aanvraag uiteengezette voorwaarden (bijlage A) te controleren.
3. De organisatie zorgt ervoor dat het grootboek en alle originelen van de bewijsstukken gedurende een termijn van vijf jaar na de voltooiing van het project worden bewaard.”

De organisaties worden dus tijdens de verwezenlijking van de activiteiten door de door de Commissie gemachtigde personeelsleden bezocht om de goede werking van het project en de juiste benutting van de voor zijn verwezenlijking toegekende fondsen te onderzoeken. Op basis van de missieverslagen zijn de beheerders van de begrotingslijn nauwkeurig op de hoogte van de capaciteit van de begunstigde organisaties en het financieel beheer van het project.

Ook kunnen er controles ter plaatse en in de zetel van de begunstigde organisaties worden verricht door DGXX en/of de Rekenkamer.

De beheerders van de begrotingslijnen van hoofdstuk B7-70 zijn belast met de bestudering van de tussentijdse financiële verslagen en de financiële eindverslagen die elke begunstigde organisatie moet indienen alvorens de volgende tranche van de verleende subsidie te kunnen ontvangen. Deze controlemethode maakt het mogelijk een incorrect gebruik van de subsidie *bij voorbaat* te voorkomen en het goede verloop van de activiteiten van het project te verzekeren.

9. GEGEVENS VOOR DE KOSTEN-BATENANALYSE

9.1 Kwantificeerbare specifieke doelstellingen, doelgroepen

- Specifieke doelstellingen : verband met de algemene doelstelling

De samenwerkingsgroep “mensenrechten” van de Commissie, waarin o.a. beheerders van de begrotingslijnen van hoofdstuk B7-70 zitting hebben, heeft de volgende thematische prioriteiten, die rechtstreeks verband houden met de in punt 4 omschreven algemene doelstelling, geïdentificeerd :

Prioriteiten

Democratie :

- a) hulp bij de voorbereiding van verkiezingen; b) toezicht houden op de verkiezingen.

Rechtsstaat :

- a) parlementaire activiteiten; b) rechtsgang; c) juridische bescherming van de burgerlijke en politieke vrijheden; d) regeringsinstellingen voor de mensenrechten; e) institutionele hervorming; f) vorming van strijdkrachten en veiligheidstroepen; g) doorzichtigheid van het overheidsapparaat.

Pluralistische, democratische burgermaatschappij :

- a) onafhankelijke, pluralistische en verantwoordelijke media; b) vorming op het gebied van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden; c) gelijke kansen en niet-discriminerende praktijken (niet-seksistische benadering, bestrijding van racisme, vreemdelingenhaat en religieuze intolerantie); d) vorming van groepen en verenigingen op plaatselijk niveau; e) psychosociale revalidatie.

Vertrouwenwekkende maatregelen :

a) conflictpreventie en onderhandelingen; b) internationale instellingen/internationale strafrechtbanken; c) betrekkingen tussen burgers en militairen; d) ondersteuning van de vredesinspanningen.

Doelgroepen

- Vrouwen,
- Kinderen,
- Minderheden,
- Autochtone bevolkingsgroepen,
- Migranten, vluchtelingen, repatrianten,
- Slachtoffers van martelingen,
- Gevangenen.

9.2 Motivering van de actie

- Noodzaak van de communautaire begrotingssteun

Omdat de Europese Gemeenschap internationale rechtspersoonlijkheid bezit, beschikt zij over het vermogen om op het gebied van de internationale betrekkingen rechten uit te oefenen en verplichtingen aan te gaan ten aanzien van alle in het Verdrag vermelde doelstellingen. Voorts past de actie van de Europese Gemeenschap in het algemene kader van het Handvest van de Verenigde Naties en de Universele Verklaring van de rechten van de mens, aangevuld door de twee internationale pacten betreffende de burgerlijke en politieke rechten en de economische, sociale en culturele rechten. Voorts wordt een grondslag van de actie gevonden in de verbintenissen die zijn vastgelegd in de voornaamste internationale en regionale instrumenten ter bescherming van de mensenrechten. De door de internationale gemeenschap in de slotverklaring en het actieprogramma van de internationale conferentie over de mensenrechten (Wenen, juni 1993) vastgestelde prioriteiten zorgen voor een actiekader dat eveneens een bron van grote inspiratie vormt.

Op deze basis heeft het Verdrag betreffende de Europese Unie de communautaire actie op het gebied van de mensenrechten en de democratische beginselen versterkt door uitdrukkelijk te stellen dat het beleid van de Gemeenschap op het gebied van de ontwikkelingssamenwerking *“bijdraagt tot de algemene doelstelling van ontwikkeling en consolidatie van de democratie en van de rechtsstaat, alsmede tot de doelstelling van eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden”*. In het ontwikkelingssamenwerkingsbeleid van de Gemeenschap staat de mens centraal; dit beleid ziet nauw toe op het genot van de grondrechten en fundamentele vrijheden, alsmede op de erkenning en de toepassing van de democratische beginselen, de consolidatie van de rechtsstaat en behoorlijk bestuur. Deze benadering - die in de door de Raad en de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, aangenomen resolutie “mensenrechten, democratie en ontwikkeling” van 28 november 1991 werd vastgelegd - is gebaseerd op een open en constructieve dialoog met de regeringen van de betrokken landen en de tenuitvoerlegging van positieve acties ter bewustmaking en bevordering van

de mensenrechten en de democratie. Zij beoogt het verband tussen ontwikkelingssamenwerking, mensenrechten en de beginselen van democratie, rechtsstaat en behoorlijk bestuur te versterken.

- *De verschillende mogelijkheden van steunverlening*

** voordelen ten opzichte van alternatieve maatregelen (comparatieve voordelen)*

Hoofdstuk B7-70 is zowel binnen de communautaire grenzen als daarbuiten een van de weinige voorbeelden van een initiatief waarin sprake is van rechtstreekse samenwerking van de Commissie met de burgermaatschappij. De hergroepering in 1994 van deze lijnen in één hoofdstuk maakte het mogelijk dat de voor de doelstelling mensenrechten en democratisering bestemde externe uitgaven met de nodige samenhang en doorzichtigheid worden beheerd. Parallel hiermee konden er dankzij de werkzaamheden van de gemengde werkgroep “mensenrechten” richtsnoeren worden vastgesteld, gemeenschappelijke referenties en criteria voor het selecteren van projecten worden geïdentificeerd en konden de procedures worden geharmoniseerd.

Door deze aanpak kan beter rekening worden gehouden met de realiteiten van de in aanmerking komende landen en regio's en de prioriteiten van de regeringspartners en non-gouvernementele partners en kan men de zekerheid hebben dat de voorgestelde acties zijn afgestemd op de lokale situaties. De voornaamste voordelen van deze aanpak zijn de flexibiliteit, die een zo nauw mogelijke afstemming op de concrete behoeften van de doelgroepen mogelijk maakt, het op elkaar aansluiten van de thematische en de geografische benadering, het vernieuwende karakter van de initiatieven, die via de lijnen van het hoofdstuk op kleine schaal worden gesteund, maar, indien een experiment overtuigend is, grootschaliger kunnen worden opgezet met behulp van de beschikbare bedragen voor technische bijstand of ontwikkelingssamenwerking. Ook wordt aldus de continuïteit van de actie verzekerd, terwijl de mogelijkheid wordt geboden tot de ontwikkeling van een strategische aanpak gericht op de middellange en lange termijn.

** analyse van eventueel op communautair of nationaal niveau uitgevoerde soortgelijke acties.*

De tendentie tot harmonisatie van de selectie- en financieringsprocedures binnen hoofdstuk B7-70 betekent een aanzienlijke vereenvoudiging van het selecteren van initiatieven en vergemakkelijkt de betrekkingen tussen de Commissie en de begunstigde organisaties in hoge mate. Aldus kan het effect van de onder dit begrotingshoofdstuk gefinancierde maatregelen nauwkeuriger worden bepaald en kan erop worden toegezien dat de acties aansluiten bij de door de gemengde werkgroep “mensenrechten” vastgestelde prioriteiten.

De communautaire actie verschilt in zoverre van soortgelijke nationale initiatieven dat zij een in gemeenschappelijke verbintenissen van de lidstaten verankerde Europese identiteit uitdraagt. Op operationeel niveau beschikt de Europese Commissie over een netwerk van delegaties en vertegenwoordigingen in de gehele wereld dat een bijzonder nuttige rol speelt bij het beoordelen en volgen van projecten en de evaluatie van hun tenuitvoerlegging. Via dit netwerk kan zij eveneens haar internationale inspanningen beter richten en de behaalde resultaten optimaliseren. Voorts zien de andere donors de

financiële bijdrage van de Commissie als een solide garantie van de goede kwaliteit van een project en de betrouwbaarheid van de begunstigde organisatie.

- *Voornaamste onzekere factoren die van invloed kunnen zijn op de specifieke resultaten van de actie*

Factoren van onzekerheid en risico zijn inherent aan de aard van de gesteunde initiatieven, waarvan er enkele moeten worden uitgevoerd in situaties waarin zich ernstige spanningen en conflicten voordoen. De gevoeligheid van de behandelde thema's kan negatieve reacties bij de overheid of elementen in de samenleving oproepen, die de uitvoering van de activiteiten ernstig kunnen belemmeren, ja zelfs kunnen doen stoppen.

9.3 Het volgen en evalueren van de actie

- *Indicatoren voor de resultaten*

* *output-indicatoren (meting van de ontplooiende activiteiten)*

* *effect-indicatoren gemeten aan de nagestreefde doelstellingen*

Elk voorstel voor een project wordt geëvalueerd op basis van de technische, logistieke, administratieve en financiële capaciteit van de organisatie die het voorstel heeft ingediend. Bij deze evaluatie wordt uitgegaan van de volgende criteria :

1. **overeenstemming** met de algemene doelstellingen van de Europese Unie, het betrokken begrotingshoofdstuk en de betrokken begrotingslijn,
2. **verwezenlijking** van de doelstellingen van het project,
3. **de kosteneffectiviteit,**
4. **de kwaliteit** van de organisatie,
5. **de aansluiting** op de lokale context,
6. **de gevolgen en het multipliereffect** van het project en
7. **de zichtbaarheid van** de bijdrage van de EU.

Aan het einde van de overeenkomst moeten alle begunstigden een verslag indienen over de verwezenlijkte activiteiten en de uit hoofde van de projecten verrichte uitgaven voordat het dossier wordt afgesloten. Deze verslagen worden getoetst aan het werkprogramma en aan de aanvankelijk op basis van een reeks criteria, met name de kosteneffectiviteit, het multipliereffect van de activiteiten en de zichtbaarheid van de communautaire steun, gegeven doelstellingen en het oorspronkelijk toegewezen budget. Iedere geconstateerde onregelmatigheid, waarvoor de organisatie geen verklaring blijkt te kunnen geven, kan leiden tot de afvaardiging door de betrokken eenheid of, in voorkomend geval, de diensten van de financiële controle en/of de Rekenkamer ter plaatse van een controlemissie.

In verschillende verslagen wordt de jaarbalans van de besteding van deze financiële middelen opgemaakt. De thematische aspecten vormen het voorwerp van een horizontale behandeling in specifieke verslagen, d.w.z. "de verslagen over de tenuitvoerlegging van de acties ter bevordering van de mensenrechten en democratisering" (1992-1993, 1994,

1995) en de verslagen betreffende de tenuitvoerlegging van de resolutie "mensenrechten, democratie en ontwikkeling" van 28 november 1991 van de Raad en de lidstaten in het kader van de Raad bijeen" (1992, 1993 en 1994). In het Algemeen Verslag over de werkzaamheden van de Europese Gemeenschappen wordt algemene informatie over de uitvoering van de verschillende begrotingslijnen gegeven. De verschillende verslagen over de benutting van elke begrotingslijn van hoofdstuk B7-70 vormen hierop een aanvulling.

10.1. Gevolgen voor het aantal arbeidsplaatsen

N.B Het gaat om arbeidsplaatsen bij de directoraten-generaal IA, IB, VIII.

Soorten arbeids- plaatsen	Voor het beheer van de activiteiten in te zetten personeel		waarvan		Duur
	Permanente arbeids- plaatsen	Tijdelijke arbeids- plaatsen	via gebruik- making van de bestaande middelen bij de DG's of de betrokken diensten	via een beroep op aan- vullende middelen	
Ambtenaren of tijdelijke perso- neelsleden	A	8		8	
	B	5		5	
	C	3	3	6	
Andere middelen					
Totaal		16	3	19	

10.2. Totale financiële gevolgen van het aanvullend menselijk potentieel

Geen

(ecu)		
	Bedragen	Wijze van berekening
Ambtenaren		
Tijdelijke personeelsleden		
Andere middelen		
(begrotingslijn aangeven)		
Totaal		

10.3. Verhoging andere huishoudelijke uitgaven voortvloeiende uit de activiteiten

(ecu)		
Begrotingslijn (nr. en titel)	Bedragen	Berekeningswijze
A-2510		
Totaal	84.000	

De huishoudelijke uitgaven voor het nieuwe voorgestelde Comité zullen onder Begrotingslijn A-2510 vallen. Het nieuwe Comité zal maximaal twee vertegenwoordigers per lidstaat omvatten en zal ten hoogste tweemaal per jaar bijeenkomen.

ISSN 0254-1513

COM(97) 357 def.

DOCUMENTEN

NL

06 05

Catalogusnummer : CB-CO-97-348-NL-C

ISBN 92-78-22447-2

Bureau voor officiële publikaties der Europese Gemeenschappen
L-2985 Luxemburg

